

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

27. ledna 2011 *

Ve věci C-168/09,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Tribunale di Milano (Itálie) ze dne 12. března 2009, došlým Soudnímu dvoru dne 12. května 2009, v řízení

Flos SpA

proti

Semeraro Casa e Famiglia SpA,

za přítomnosti:

Assoluce – Associazione nazionale delle Imprese degli Apparecchi di Illuminazione,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení J. N. Cunha Rodrigues, předseda senátu, A. Arabadžev, A. Rosas, U. Löhmus (zpravodaj), a A. Ó Caoimh, soudci,

* Jednací jazyk: italština.

generální advokát: Y. Bot,
vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 22. dubna 2010,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Flos SpA G. Casuccim a N. Ferrettim, avvocati,
- za Semeraro Casa e Famiglia SpA G. Floridiu a F. Polettinim, avvocati,
- za Assoluce – Associazione nazionale delle Imprese degli Apparecchi di Illuminazione C. Gallim, M. Bogni a C. Paschi, avvocati,
- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s S. Fiorentinem, avvocato dello Stato,
- za Evropskou komisi H. Krämerem a S. La Pergola, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 24. června 2010,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 17 a 19 směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/71/ES ze dne 13. října 1998 o právní ochraně (průmyslových) vzorů (Úř. věst. L 289, s. 28; Zvl. vyd. 13/21, s. 120).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Flos SpA (dále jen „Flos“), společností činnou ve výrobě designových osvětlovacích zařízení, a společností Semeraro Casa e Famiglia SpA (dále jen „Semeraro“) ve věci porušení autorských práv ke vzoru lampy nazvanému „Arco“, o kterých společnost Flos tvrdí, že je jejich majitelkou.

Právní rámec

Právo Unie

Směrnice 93/98/ES

- 3 Směrnice Rady 93/98/EHS ze dne 29. října 1993 o harmonizaci doby ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících (Úř. věst. L 290, s. 9; Zvl. vyd. 17/01, s. 141) ve svém druhém bodě odůvodnění uvádí, že rozdíly mezi vnitrostátními právními předpisy, které upravují dobu ochrany autorského práva a práv s ním

souvisejících, brání volnému pohybu zboží a služeb a narušují soutěž na společném trhu, a proto by s přihlédnutím k hladkému fungování vnitřního trhu měly být harmonizovány právní předpisy členských států, aby se doby ochrany v celé Evropské unii sjednotily.

- 4 Článek 1 odst. 1 téže směrnice stanoví ochranu literárního nebo uměleckého díla, ve smyslu článku 2 Bernské úmluvy o ochraně literárních a uměleckých děl (Pařížský akt ze dne 24. července 1971), ve znění vyplývajícím ze změn ze dne 28. července 1979, podle autorského práva po dobu autorova života a 70 let po jeho smrti.

- 5 Článek 10 uvedené směrnice, nadepsaný „Přechodná ustanovení“, ve svých odstavcích 1 až 3 stanoví:

„1. Pokud doba ochrany, která je delší než odpovídající doba stanovená v této směrnici, již běží v členském státě v den uvedený v čl. 13 odst. 1 této směrnice, nezpůsobí tato směrnice zkrácení doby ochrany v uvedeném členském státě.

2. Doba ochrany stanovená v této směrnici se vztahuje na všechna díla a předměty ochrany, které jsou chráněny alespoň v jednom členském státě v den uvedený v čl. 13 odst. 1 podle vnitrostátních předpisů o autorském právu nebo právech s ním souvisejících, nebo které splňují podmínky ochrany podle směrnice [Rady] 92/100/EHS [ze dne 19. listopadu 1992 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (Úř. věst. L 346, s. 61; Zvl. vyd. 17/01, s. 120)].

3. Touto směrnicí nejsou dotčena žádná využívání uskutečněná přede dnem uvedeným v čl. 13 odst. 1. Členské státy přijmou nezbytná ustanovení zejména na ochranu práv nabytých třetími osobami.“

- 6 Podle čl. 13 odst. 1 prvního pododstavce směrnice 93/98 musely členské státy přijmout právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s ustanoveními článků 1 až 11 této směrnice nejpozději do 1. července 1995.

Směrnice 98/71

- 7 Podle druhého a třetího bodu odůvodnění směrnice 98/71 rozdíly v právní ochraně (průmyslových) vzorů dané právními předpisy členských států přímo ovlivňují zřízení a fungování vnitřního trhu, pokud jde o zboží, u něhož je použito (průmyslových) vzorů, a mohou vést k narušení hospodářské soutěže na tomto trhu, takže sbližování vnitrostátních právních předpisů o ochraně (průmyslových) vzorů je nezbytné pro hladké fungování uvedeného trhu.
- 8 Podle osmého bodu odůvodnění uvedené směrnice „[je] vzhledem k neexistenci harmonizace právních předpisů o autorských právech [...] důležité stanovit zásady pro kumulaci ochrany podle zvláštních právních předpisů o ochraně zapsaných (průmyslových) vzorů a podle právních předpisů o ochraně autorských práv, avšak ponechat členským státům možnost stanovit si rozsah ochrany autorských práv a podmínky, za kterých je taková ochrana poskytována“.

- 9 Článek 12 téže směrnice, nadepsaný „Práva vyplývající ze zápisu“, stanoví:

„1. Zápis (průmyslového) vzoru poskytuje jeho majiteli výlučné právo jej užívat a zabránit třetí osobě užívat (průmyslový) vzor bez jeho souhlasu. Užívání (průmyslového) vzoru zahrnuje zejména výrobu, nabízení, uvádění na trh, dovoz, vývoz nebo používání výrobku, v němž je (průmyslový) vzor ztělesněn nebo u něhož je použit, jakož i skladování takového výrobku pro tyto účely.

2. Pokud by podle právních předpisů členského státu nemohlo být činnostem uvedeným v odstavci 1 zabráněno přede dnem vstupu předpisů nezbytných k provedení této směrnice v platnost, nelze práva k (průmyslovému) vzoru uplatnit za účelem zabránění jakékoliv osobě pokračovat v těchto činnostech, které započaly v době před uvedeným dnem.“

- 10 Článek 17 směrnice 98/71, nadepsaný „Vztah k autorskému právu“, stanoví:

„(Průmyslový) vzor chráněný podle této směrnice právem k (průmyslovému) vzoru, který je v členském státě zapsán, může požívat ochrany také podle právních předpisů o autorském právu takového státu, a to ode dne, kdy byl (průmyslový) vzor vytvořen nebo v jakékoliv formě zachycen. Rozsah a podmínky, za kterých je taková ochrana poskytována včetně požadované úrovně původnosti stanoví každý jednotlivý členský stát.“

- 11 Článek 19 odst. 1 první pododstavec uvedené směrnice stanoví, že členské státy musí uvést v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 28. října 2001.

Směrnice 2001/29/ES

12 Článek 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. L167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230), nadepsaný „Oblast působnosti“, ve svém odstavci 1 uvádí, že tato směrnice se vztahuje na právní ochranu autorského práva a práv s ním souvisejících v rámci vnitřního trhu, a to se zvláštním zřetelem na informační společnost.

13 Článek 2 uvedené směrnice, nadepsaný „Právo na rozmnožování“, stanoví:

„Členské státy stanoví výlučné právo udělit svolení nebo zakázat přímé nebo nepřímé, dočasné nebo trvalé rozmnožování jakýmkoliv prostředky a v jakékoliv formě, vcelku nebo po částech:

a) pro autory v případě jejich děl;

[...]“

Vnitrostátní právní úprava

14 Ochrana (průmyslových) vzorů je poskytována na základě královského nařízení č. 1411 ze dne 25. srpna 1940 o právních předpisech v oblasti patentů pro průmyslové vzory (*Gazzetta ufficiale* č. 247 ze dne 21. října 1940). Článek 5 tohoto královského nařízení, ve svém znění použitelném do dne 19. dubna 2001, stanovil:

„Patent na zdobené (průmyslové) vzory může být udělen na nové (průmyslové) vzory, které mohou některým průmyslovým výrobkům propůjčit speciální dekor prostřednictvím tvaru nebo zvláštního spojení linií, barev nebo jiných prvků. Ustanovení týkající se autorského práva se na výše uvedené (průmyslové) vzory nepoužijí [...]“

- 15 Článek 2 odst. 1 bod 4 zákona č. 633 ze dne 22. dubna 1941 o autorském právu a ostatních právech souvisejících s jeho výkonem (*Gazzetta ufficiale* č. 166 ze dne 16. července 1941, dále jen „zákon č. 633/1941“), ve znění použitelném do dne 19. dubna 2001, podřídil ochranu (průmyslových) vzorů podle autorského práva požadavku na „oddělitelnost“ („scindibilità“), když stanovil, že ochrany podle tohoto práva požívají „díla [...], a to i v případě jejich použití v průmyslu, jestliže je jejich umělecká hodnota oddělitelná od průmyslové povahy výrobku, s nímž jsou spojeny“.
- 16 Článek 22 legislativního nařízení č. 95 ze dne 2. února 2001, kterým se provádí směrnice 98/71/ES (GURI č. 79 ze dne 4. dubna 2001, dále jen „legislativní nařízení č. 95/2001“), jež vstoupilo v platnost dne 19. dubna 2001, pozměnil čl. 2 odst. 1 bod 4 zákona č. 633/941 tak, že zrušil požadavek na „oddělitelnost“ a na seznam chráněných děl přidal v novém bodě 10 „díla z oblasti průmyslových vzorů, která vykazují sama o sobě tvořivou povahu a uměleckou hodnotu“.
- 17 Legislativní nařízení č. 164 ze dne 12. dubna 2001, kterým se provádí směrnice 98/71/ES (GURI č. 106 ze dne 9. května 2001, dále jen „legislativní nařízení č. 164/2001“), vložím článku 25a do legislativního nařízení č. 95/2001 přechodně zavedlo ode dne 19. dubna 2001 desetiletý odklad, během kterého „se ochrana poskytnutá (průmyslovým) vzorům podle čl. 2 odst. 1 bodu 10 zákona [č. 633/41] nepoužije pouze ve vztahu k těm subjektům, které před uvedeným datem vyrobily, nabízely nebo uváděly na trh výrobky vyrobené podle (průmyslových) vzorů, které byly nebo se staly volnými“.
- 18 Toto ustanovení bylo následně převzato v článku 239 italského zákoníku průmyslového vlastnictví (dále jen „ZPV“), který byl vyhlášen v roce 2005.

- 19 Článek 4 odst. 4 nařízení s mocí zákona č. 10 ze dne 15. února 2007 o dodržování povinností vyplývajících z práva Společenství a mezinárodních závazků (GURI č. 38 ze dne 15. února 2007), které bylo přeměněno na zákon zákonem č. 46 ze dne 6. dubna 2007, zejména zrušil desetiletý odklad zavedený legislativním nařízením č. 164/2001 tím, že změnil článek 239 ZPV. Uvedený článek po této změně stanovil:

„Ochrana poskytnutá (průmyslovým) vzorům podle čl. 2 odst. 1 bodu 10 zákona [č. 633/1941] nemůže být uplatňována na výrobky vyrobené podle (průmyslových) vzorů, které byly, nebo se staly volnými přede dnem vstupu legislativního nařízení [č. 95/2001] v platnost.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 20 Dne 23. listopadu 2006 podala společnost Flos proti společnosti Semeraro žalobu u Tribunale di Milano z důvodu, že dováží z Číny a v Itálii uvádí na trh lampy nazvané „Fluida“, které podle společnosti Flos napodobují všechny stylistické a estetické znaky lampy Arco, díla průmyslového designu, k němuž má společnost Flos podle svého názoru majetková práva.
- 21 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že v rámci řízení o předběžných opatřeních, které předcházelo řízení ve věci samé, v němž bylo vydáno toto rozhodnutí, bylo zjištěno, že lampa Arco, která byla vytvořena v roce 1962 a stala se volnou přede dnem 19. dubna 2001, požívá ochrany podle autorského práva k dílům průmyslového designu na základě zákona č. 633/1941, ve znění legislativního nařízení č. 95/2001, a že vzor lampy dovážené společností Semeraro „otrocky napodobuje všechny její stylistické a estetické znaky“. Soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních tedy usnesením ze dne 29. prosince 2006 nařídil zabavení dovážených lamp a zakázal společnosti Semeraro jejich další uvádění na trh.

- ²² Pokud jde o řízení ve věci samé, předkládající soud uvádí, že od zahájení tohoto řízení byly přijaty legislativní změny týkající se ochrany děl průmyslového designu podle autorského práva, které vyvolávají pochybnosti ohledně jejich souladu se směrnicí 98/71, a konkrétně se zásadou kumulace ochran zavedenou článkem 17 této směrnice.
- ²³ V tomto ohledu odkazuje předkládající soud konkrétně na článek 239 ZPV ve znění čl. 4 odst. 4 nařízení s mocí zákona č. 10 ze dne 15. února 2007.
- ²⁴ Za těchto okolností se Tribunale di Milano rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Mají se články 17 a 19 směrnice [98/71] vykládat v tom smyslu, že při použití zákona [...] členského státu, který – podle této směrnice – do svého právního řádu zavedl ochranu (průmyslových) vzorů podle autorského práva, je možnost, aby tento členský stát autonomně stanovil [rozsah a podmínky, za kterých je tato ochrana poskytována], způsobila zahrnovat i vyloučení této ochrany pro průmyslové vzory, které – přestože splňují požadavky stanovené pro ochranu podle autorského práva – měly být považovány za volné dříve, než vstoupila v platnost ustanovení zákona, jimiž byla do vnitrostátního právního řádu zavedena ochrana průmyslových vzorů podle autorského práva, neboť nebyly nikdy zapsány jako průmyslové vzory, anebo doba platnosti příslušného zápisu již k tomuto datu uplynula?

- 2) V případě záporné odpovědi na první otázku, mají se články 17 a 19 směrnice [98/71] vykládat v tom smyslu, že při použití vnitrostátního zákona členského státu, který – podle této směrnice – do svého právního řádu zavedl ochranu průmyslových vzorů podle autorského práva, je možnost, aby tento členský stát autonomně stanovil [rozsah a podmínky, za kterých je tato ochrana poskytována], způsobilá zahrnovat i vyloučení této ochrany pro průmyslové vzory, které – přestože splňují požadavky stanovené pro ochranu podle autorského práva – měly být považovány za volné dříve, než vstoupila v platnost ustanovení zákona, jimiž byla do vnitrostátního právního řádu zavedena ochrana průmyslových vzorů podle autorského práva, přičemž třetí osoba, která nemá povolení od majitele autorských práv k těmto průmyslovým vzorům, již vyrobila a uvedla na trh v tomto státě výrobky vyrobené podle těchto (průmyslových) vzorů?
- 3) V případě záporné odpovědi na první a druhou otázku, mají se články 17 a 19 směrnice [98/71] vykládat v tom smyslu, že při použití vnitrostátního zákona členského státu, který – podle této směrnice – do svého právního řádu zavedl ochranu průmyslových vzorů podle autorského práva, je možnost, aby tento členský stát autonomně stanovil [rozsah a podmínky, za kterých je tato ochrana poskytována], způsobilá zahrnovat i vyloučení této ochrany pro průmyslové vzory, které – přestože splňují požadavky stanovené pro ochranu podle autorského práva – měly být považovány za volné dříve, než vstoupila v platnost ustanovení zákona, jimiž byla do vnitrostátního právního řádu zavedena ochrana průmyslových vzorů podle autorského práva, přičemž třetí osoba, která nemá povolení od majitele autorských práv k těmto průmyslovým vzorům, již vyrobila a uvedla na trh v tomto státě výrobky vyrobené podle těchto (průmyslových) vzorů v případě, že toto vyloučení je stanoveno na značně dlouhé období (v délce deseti let)?“

K předběžným otázkám

Úvodní poznámky

- ²⁵ Společnost Semeraro a Evropská komise mají pochybnosti o relevanci článku 19 směrnice 98/71 ve vztahu k řešení sporu v původním řízení, jelikož se tento článek omezuje na stanovení lhůty, ve které musely členské státy uvést své právní předpisy do souladu s ustanoveními této směrnice.
- ²⁶ V tomto ohledu je třeba uvést, že předkládací rozhodnutí neobsahuje vysvětlení relevance uplynutí lhůty k provedení směrnice 98/71 pro vyřešení sporu v původním řízení. V odůvodnění projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce totiž předkládací soud pouze odkazuje na článek 17 této směrnice.
- ²⁷ Je tedy třeba mít za to, že otázky byly položeny především ohledně článku 17 uvedené směrnice, a Soudnímu dvoru tudíž přísluší odpovědět na tyto otázky pouze z hlediska tohoto článku.

K první otázce

- ²⁸ Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda článek 17 směrnice 98/71 musí být vykládán v tom smyslu, že brání právním předpisům členského státu, jež z ochrany podle autorského práva vylučují (průmyslové) vzory, které jsou nebo se staly volnými přede dnem vstupu v platnost právních předpisů, které takovou ochranu zavedly

do vnitrostátního právního řádu tohoto členského státu, buď proto, že nikdy nebyly jako (průmyslové) vzory zapsány, nebo proto, že jejich zápis přestal k tomuto datu vyvolávat právní účinky, přestože splňují veškeré požadavky stanovené k tomu, aby požívaly takové ochrany.

- 29 Předkládající soud se tak zabývá dvěma případy, tedy na jedné straně případem, kdy (průmyslové) vzory, které jsou přede dnem vstupu vnitrostátních právních předpisů provádějících směrnici 98/71 v platnost, a sice dnem 19. dubna 2001, volné, jelikož nebyly zapsány jakožto (průmyslové) vzory, a na straně druhé případem, kdy se tyto (průmyslové) vzory staly volnými před tímto datem z důvodu, že ochrana vyplývající ze zápisu přestala vyvolávat právní účinky.
- 30 I když společnost Flos na jednání v tomto ohledu uvedla, že lampa dotčená v původním řízení nebyla zapsána jakožto (průmyslový) vzor, z předkládacího rozhodnutí k této otázce nevyplývá žádné upřesnění.
- 31 Při odpovědi na první otázku je tedy třeba zohlednit oba případy uvedené v bodě 29 tohoto rozsudku. Je věcí předkládajícího soudu, aby ověřil, zda uvedená lampa byla, či nebyla zapsána jakožto (průmyslový) vzor.
- 32 Pokud jde o první případ, tedy případ, kdy (průmyslové) vzory nebyly nikdy jako takové chráněny právem k (průmyslovému) vzoru, je třeba konstatovat, že podle článku 17 směrnice 98/71 pouze (průmyslový) vzor chráněný podle této směrnice právem k (průmyslovému) vzoru, který je v členském státě zapsán, může na jejím základě požívat ochrany podle právních předpisů o autorském právu takového státu.

- 33 Z toho plyne, že (průmyslové) vzory, které byly přede dnem vstupu vnitrostátních právních předpisů provádějících směrnici 98/71 do právního řádu členského státu v platnost volné z důvodu neexistence zápisu, nespádají do působnosti uvedeného článku.
- 34 Nelze však vyloučit, že ochrana děl, která mohou představovat nezapsané (průmyslové) vzory, může podle autorského práva vyplývat z jiných směrnic v oblasti autorského práva, a zejména ze směrnice 2001/29, jsou-li splněny podmínky pro její použití, což musí ověřit předkládající soud.
- 35 Pokud jde o druhý případ, tedy případ, kdy se (průmyslové) vzory staly volnými z důvodu, že ochrana vyplývající ze zápisu přestala vyvolávat právní účinky, je třeba připomenout, že přestože první věta článku 17 směrnice 98/71 stanoví, že (průmyslový) vzor chráněný právem k (průmyslovému) vzoru, který je v členském státě zapsán, může požívat ochrany také podle právních předpisů o autorském právu takového státu, a to ode dne, kdy byl (průmyslový) vzor vytvořen nebo v jakékoliv formě zachycen, druhá věta téhož článku umožňuje členským státům stanovit rozsah a podmínky, za kterých je taková ochrana poskytována, včetně požadované úrovně původnosti.
- 36 Tato druhá věta nemůže být nicméně vykládána v tom smyslu, že členské státy mají možnost poskytnout, či neposkytnout (průmyslovému) vzoru chráněnému právem k (průmyslovému) vzoru, který je v členském státě zapsán, ochranu podle autorského práva, jestliže tento (průmyslový) vzor splňuje uvedené podmínky pro její poskytnutí.
- 37 Ze znění článku 17 této směrnice, a konkrétně z použití výrazu „také“ uvedeného v první větě tohoto článku, totiž jasně vyplývá, že ochrana podle autorského práva musí být poskytnuta všem (průmyslovým) vzorům chráněným právem k (průmyslovému) vzoru, které jsou v dotyčném členském státě zapsány.

- 38 Vůle zákonodárce Unie poskytnout tuto ochranu krom toho vyplývá z osmého bodu odůvodnění směrnice 98/71, který vzhledem k neexistenci harmonizace právních předpisů o autorských právech stanovuje zásady pro kumulaci ochrany podle zvláštních právních předpisů o ochraně zapsaných (průmyslových) vzorů a podle právních předpisů o ochraně autorských práv.
- 39 Možnost členských států stanovit rozsah a podmínky, za kterých je ochrana podle autorského práva poskytována, se krom toho nemůže vztahovat ani na dobu této ochrany, která již byla na úrovni Unie harmonizována směrnicí 93/98.
- 40 Článek 1 odst. 1 směrnice 93/98 v tomto ohledu stanoví ochranu literárního nebo uměleckého díla, ve smyslu článku 2 Bernské úmluvy o ochraně literárních a uměleckých děl, podle autorského práva po dobu autorova života a 70 let po jeho smrti. Článek 10 odst. 2 téže směrnice stanoví, že tato doba se vztahuje na všechna díla a předměty ochrany, které jsou chráněny podle autorského práva alespoň v jednom členském státě ke dni 1. července 1995.
- 41 Z toho plyne, že podle článku 17 směrnice 98/71 (průmyslové) vzory, které jsou chráněny právem k (průmyslovému) vzoru, jež jsou v členském státě zapsány, a které splňují podmínky stanovené členskými státy, za kterých je ochrana podle autorského práva poskytována, zejména podmínku úrovně původnosti, a pro které doba stanovená v článku 1 směrnice 93/98 ve spojení s čl. 10 odst. 2 této směrnice dosud neskončila, musí požívat ochrany podle autorského práva tohoto členského státu.
- 42 V tomto ohledu, jak Soudní dvůr konstatoval v bodech 18 až 20 rozsudku ze dne 29. června 1999, *Butterfly Music* (C-60/98, Recueil, s. I-3939), z čl. 10 odst. 2 směrnice 93/98 jasně vyplývá, že uplatnění doby ochrany stanovené touto směrnicí může mít v členských státech, jejichž právní předpisy stanovily kratší dobu ochrany, za následek

obnovení ochrany děl nebo předmětů, které se již staly volnými. Soudní dvůr měl za to, že tento následek vyplývá z výslovné vůle zákonodárce Unie a že toto řešení bylo uplatněno za účelem co nejrychlejšího dosažení cíle harmonizovat vnitrostátní právní předpisy upravující dobu ochrany podle autorského práva a práv s ním souvisejících, uvedené zejména ve druhém bodě odůvodnění téže směrnice, a zabránění tomu, aby určitá práva zanikla v určitých členských státech byla v jiných členských státech chráněna.

⁴³ Je třeba mít za to, že tyto úvahy musí být rovněž použity, pokud jde o obnovení ochrany (průmyslových) vzorů, které byly dříve chráněny jiným právem duševního vlastnictví, podle autorského práva. S ohledem na druhý a třetí bod odůvodnění směrnice 98/71 totiž vnitrostátní právní úprava provádějící tuto směrnici nemůže vyloučit, aniž ohrozí jednotné používání této směrnice na celém území Unie, jakož i hladké fungování vnitřního trhu, pokud jde o zboží, u něhož je použito (průmyslových) vzorů, ochranu (průmyslových) vzorů podle autorského práva, které přestože byly volnými přede dnem vstupu této právní úpravy v platnost, splňují k tomuto datu požadavky stanovené k tomu, aby požívaly takové ochrany.

⁴⁴ Na první otázku je proto třeba odpovědět tak, že článek 17 směrnice 98/71 musí být vykládán v tom smyslu, že brání právním předpisům členského státu, které z ochrany podle autorského práva tohoto členského státu vylučují (průmyslové) vzory chráněné právem k (průmyslovému) vzoru, jež jsou v členském státě zapsány a které se staly volnými přede dnem vstupu těchto právních předpisů v platnost, přestože splňují veškeré požadavky stanovené k tomu, aby požívaly takové ochrany.

Ke druhé a třetí otázce

- ⁴⁵ Podstatou druhé a třetí otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda článek 17 směrnice 98/71 musí být vykládán v tom smyslu, že brání právním předpisům členského státu, které vylučují – buď po značně dlouhé období, tedy po dobu deseti let, nebo zcela – z ochrany podle autorského práva (průmyslové) vzory, které přestože splňují veškeré požadavky stanovené k tomu, aby požívaly této ochrany, se staly volnými přede dnem vstupu těchto právních předpisů v platnost, ve vztahu ke třetím osobám, které vyrobily nebo uváděly na trh výrobky vyrobené podle uvedených (průmyslových) vzorů.
- ⁴⁶ Co se týče obnovení ochrany volných (průmyslových) vzorů podle jednoho z práv duševního vlastnictví, a sice práva autorského, společnost Flos, italská vláda a Komise ve svých písemných vyjádřeních, jakož i společnost Semeraro na jednání, tvrdí, že tato ochrana může vyvolat konflikt mezi oprávněnými zájmy majitelů a právních nástupců autorských práv a zájmy třetích osob jednajících v dobré víře, které se dovolávaly volné povahy těchto (průmyslových) vzorů pro výrobu a uvádění na trh výrobků vyrobených podle těchto (průmyslových) vzorů.
- ⁴⁷ Vnitrostátní právní úprava provádějící směrnici 98/71 – jako legislativní nařízení č. 164/2001, které vložilo článek 25a do legislativního nařízení č. 95/2001 – a článek 239 ZPV stanoví desetiletý odklad, který neumožňuje uplatnit ochranu dotýkajících (průmyslových) vzorů ve vztahu k určité kategorii třetích osob, které vyrobily výrobky podle těchto (průmyslových) vzorů přede dnem 19. dubna 2001, může u třetích osob, jež vyrábějí tyto výrobky, vyvolat legitimní očekávání ohledně možnosti pokračovat v tomto využívání.

- 48 Co se však týče použití ochrany podle autorského práva na (průmyslové) vzory, směrnice 98/71 neobsahuje na rozdíl od čl. 10 odst. 3 směrnice 93/98 žádné výslovné ustanovení o své časové působnosti za účelem ochrany nabytých práv a legitimního očekávání třetích osob.
- 49 V tomto ohledu je třeba uvést, že se čl. 12 odst. 2 směrnice 98/71, jenž se týká pokračování využívání (průmyslových) vzorů jakoukoliv osobou, která již tuto činnost započala přede dnem vstupu vnitrostátních ustanovení provádějících tuto směrnici v platnost, vztahuje pouze na práva k (průmyslovému) vzoru, jak vyplývá ze samotného znění tohoto ustanovení, a nelze jej tedy použít na ochranu podle autorského práva.
- 50 Neexistence ustanovení výslovně se týkajícího ochrany nabytých práv a legitimního očekávání třetích osob ve vztahu k obnovení ochrany podle autorského práva stanovenému v článku 17 směrnice 98/71 však nemůže vyloučit použití zásady dodržování nabytých práv a zásady ochrany legitimního očekávání, které patří k základním zásadám práva Unie.
- 51 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v souladu se zásadou, podle které se změněný právní předpis použije – není-li stanoveno jinak – na budoucí účinky situací, které nastaly za působnosti dřívějšího právního předpisu (viz zejména rozsudky ze dne 14. dubna 1970, Brock, 68/69, Recueil, s. 171, bod 6; ze dne 10. července 1986, Licata v. Hospodářský a sociální výbor, 270/84, Recueil, s. 2305, bod 31, jakož i výše uvedený rozsudek Butterfly Music, bod 24), se jednání uskutečněná přede dnem vstupu nových právních předpisů v platnost i nadále řídí dřívějším právním předpisem. Obnovení ochrany podle autorského práva tak nemá vliv na využívání uskutečněná s konečnou platností třetí osobou přede dnem, kdy se taková práva stala účinnými.

- 52 Použití této ochrany podle autorského práva na budoucí účinky situací neuskutečněných s konečnou platností na druhou stranu podle uvedené zásady znamená, že tato ochrana má vliv na práva třetí osoby pokračovat ve využívání předmětu, na který se znovu vztahuje ochrana právem duševního vlastnictví (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek *Butterfly Music*, bod 24).
- 53 Je třeba rovněž připomenout, že zásada ochrany legitimního očekávání nemůže být podle ustálené judikatury pojata natolik široce, aby obecně bránila použití nové právní úpravy na budoucí účinky situací vzniklých za působnosti dřívější právní úpravy (viz v tomto smyslu zejména rozsudky ze dne 14. ledna 1987, *Německo v. Komise*, 278/84, Recueil, s. 1, bod 36; ze dne 20. září 1988, *Španělsko v. Rada*, 203/86, Recueil, s. 4563, bod 19; ze dne 22. února 1990, *Busseni, C-221/88*, Recueil, s. I-495, bod 35, a výše uvedený rozsudek *Butterfly Music*, bod 25).
- 54 V projednávané věci přijal dotýčný členský stát dva druhy legislativních opatření určených k ochraně nabytých práv a legitimního očekávání určité kategorie třetích osob.
- 55 Pokud jde zaprvé o legislativní opatření stanovící pro určitou kategorii třetích osob přechodné období za účelem ochrany jejich oprávněných zájmů, ze zásad dodržování nabytých práv a ochrany legitimního očekávání vyplývá, že článek 17 směrnice 98/71 nebrání takovému ustanovení, pokud nemá za následek odložení použití nové právní úpravy ochrany (průmyslových) vzorů podle autorského práva na značně dlouhé období, čímž by zabránilo jejímu použití ke dni stanovenému touto směrnicí (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek *Butterfly Music*, body 23 a 28).
- 56 Posouzení slučitelnosti doby trvání tohoto přechodného období, jakož i kategorie třetích osob uvedené v tomto legislativním opatření je třeba v tomto ohledu provést z hlediska zásady proporcionality.

- 57 Legislativní opatření přijaté dotyčným členským státem tak musí být způsobilé dosáhnout cíle sledovaného vnitrostátními právními předpisy a nezbytné k tomuto účelu, tedy k zaručení dodržování rovnováhy mezi nabytými právy a legitimním očekáváním uvedených třetích osob a zájmy majitelů autorských práv. Mimoto je třeba dbát na to, aby legislativní opatření nepřekračovalo meze toho, co je nezbytné k zajištění této rovnováhy.
- 58 Za tímto účelem lze uvedené opatření považovat za vhodné pouze tehdy, pokud se týká kategorie třetích osob, které se mohou dovolávat zásady ochrany legitimního očekávání, tedy osob, které již uskutečnily využívání volných (průmyslových) vzorů ke dni vstupu v platnost právních předpisů provádějících článek 17 směrnice 98/71 do vnitrostátního práva dotyčného členského státu.
- 59 Krom toho by takové legislativní opatření mělo být omezeno na dobu užívání uvedených (průmyslových) vzorů těmito třetími osobami, která je pro ně nezbytná buď k postupnému ukončení činnosti v rozsahu, v němž spočívá v předchozím užívání uvedených (průmyslových) vzorů, nebo k prodeji zásob.
- 60 Opatření nepřekračuje meze toho, co je nezbytné k zajištění rovnováhy existujících práv, pokud na značně dlouhé období neodkládá nárok na ochranu podle autorského práva.
- 61 Pokud jde o definici kategorie třetích osob, ve vztahu ke kterým je stanovena dočasná nepoužitelnost ochrany podle autorského práva, ustanovení legislativního nařízení č. 95/2001 a článku 239 ZPV mohou být v projednávané věci považována za vhodná, jelikož se týkají pouze osob, které nabyly svá práva před vstupem vnitrostátních ustanovení provádějících směrnici 98/71 v platnost.

- 62 Naproti tomu nepoužitelnost ochrany během desetiletého přechodného období se nezdá být odůvodněna nezbytností zaručit hospodářské zájmy třetích osob jednajících v dobré víře, jelikož se jeví, že by kratší období rovněž umožnilo postupné ukončení činnosti v mezích předchozího užívání, a tím spíše prodej zásob.
- 63 Krom toho desetiletý odklad ochrany podle autorského práva překračuje meze toho, co je nezbytné, jelikož po odečtení deseti let z doby ochrany díla, která je v zásadě v délce 70 let po smrti autora, je použití ochrany podle autorského práva odloženo na značně dlouhé období.
- 64 Pokud jde zadruhé o čl. 4 odst. 4 nařízení s mocí zákona č. 10 ze dne 15. února 2007, který zrušuje odklad a zavádí neomezenou nepoužitelnost ochrany výrobků vyrobených podle (průmyslových) vzorů, které se staly volnými přede dnem 19. dubna 2001, podle autorského práva, z výše uvedeného vyplývá, že takové opatření zbavuje článek 17 směrnice 98/71 jeho podstaty, jelikož má za následek obecně zabránit použití nové ochrany, tedy ochrany plynoucí z autorského práva. Cílem tohoto opatření není ani omezit kategorii třetích osob, které se mohou dovolávat zásady ochrany legitimního očekávání. Toto opatření naopak rozšiřuje uplatnění nepoužitelnosti autorského práva, jelikož podle tohoto ustanovení není nezbytné, aby třetí osoba započala využívání uvedených (průmyslových) vzorů přede dnem 19. dubna 2001.
- 65 S ohledem na všechny předcházející úvahy je na druhou a třetí otázku třeba odpovědět tak, že článek 17 směrnice 98/71 musí být vykládán v tom smyslu, že brání právním předpisům členského státu, které vylučují – buď po značně dlouhé období deseti let, nebo zcela – z ochrany podle autorského práva (průmyslové) vzory, které přestože splňují veškeré požadavky stanovené k tomu, aby požívaly této ochrany, se staly volnými přede dnem vstupu těchto právních předpisů v platnost, ve vztahu k jakékoli třetí osobě, která vyrobila nebo uvedla na trh v tomto státě výrobky vyrobené podle uvedených (průmyslových) vzorů, a to bez ohledu na datum, ke kterému byly tyto činnosti uskutečněny.

K nákladům řízení

- ⁶⁶ Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 17 směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/71/ES ze dne 13. října 1998 o právní ochraně (průmyslových) vzorů musí být vykládán v tom smyslu, že brání právním předpisům členského státu, které z ochrany podle autorského práva tohoto členského státu vylučují (průmyslové) vzory chráněné právem k (průmyslovému) vzoru, jež jsou v členském státě zapsány a které se staly volnými přede dnem vstupu těchto právních předpisů v platnost, přestože splňují veškeré požadavky stanovené k tomu, aby požívaly takové ochrany.
- 2) Článek 17 směrnice 98/71 musí být vykládán v tom smyslu, že brání právním předpisům členského státu, které vylučují – buď po značně dlouhé období deseti let, nebo zcela – z ochrany podle autorského práva (průmyslové) vzory, které, přestože splňují veškeré požadavky stanovené k tomu, aby požívaly této ochrany, se staly volnými přede dnem vstupu těchto právních předpisů v platnost, ve vztahu k jakékoli třetí osobě, která vyrobila nebo uvedla na trh v tomto státě výrobky vyrobené podle uvedených (průmyslových) vzorů, a to bez ohledu na datum, ke kterému byly tyto činnosti uskutečněny.

Podpisy.